

Kariyer Yolculuğunu Yöneticilikten Liderliğe Dönüştürmek İçin 9 Gelişim Noktası

Kariyer hayatını bir yolculuğa benzetirim. Hepimiz bir araba olsak, kendi arabamızla bu yolculuğu gerçekleştiririz. Bedeni bu arabanın fiziki bütününe, araçtaki yakıtı ruha, direksiyon, gaz pedalı ve freni de zihne benzetirim. Yolculuğa çıktığınızda şayet yeteri kadar yakıtınız yoksa aslında yolculuğun bir yerinde ve genelde de en kritik yerinde yolda kalırsınız. Direksiyon, gaz pedalı ve freni doğru zamanda doğru yerde kullanmazsanız, tatsız bir kaza ile karşılaşma olasılığınız yüksektir. Aracınızın fiziki bütünlüğü tam olmazsa, seyahatiniz güven ve konfor içinde olmayacaktır.

Aslında kariyer yolculuğunda başınıza her zaman her şey gelebilir. Yakıtınızın yeteceğini düşünürken öngörünüzde yanılıp yakıtsız kalabilirsiniz. Kimi zaman da alginız yanlış bir noktaya takılıp, doğru zamanda direksiyonu doğru yöne kırmanıza ve gaza veya frene basmanıza engel olabilir ya da aracın göstergesinden gelen kontrol mesajlarını dikkate almayıp arabanın bir yerde kalmasına neden olabilirsiniz.

Koçluk çalışmalarının kariyer anlamındaki boyutunda genellikle yapılan kazalardan bahsedilir. Kazaların büyük çoğunluğunda da aslında kazayı yapanın kendimiz değil kazaya maruz kalanın bir diğer anlamda masum olanın biz olduğunu iddia ederiz. Bu noktada en çok konuşulan kişiler kötü yöneticilerdir (hatta idareciler!).

Hepimiz hayatın bir döneminde memnun olmadığımız yöneticilerle çalışmak zorunda kaldık değil mi? Bu tür yöneticilerin özelliklerini dokuz başlık altında toplayabiliriz.

1. Günü kurtarmak üzerine odaklıdırlar.
2. Sorumluluk almazlar.
3. Problem duymayı sevmezler ve bunu ekibine gayet net bir şekilde ifade ederler.
4. Öğrenmeye kapalıdırlar. Bunun üç sebebi vardır.
 - a. Eksikliklerinin fark edilmesini istemezler. Bu nedenle her şeyi bilir görünürler
 - b. Kendilerini üstün görürler.
 - c. Yeni bir şey öğrenmenin gerektirdiği çaba ve özveriye sahip değildirler.
5. Genelde çok yoğun görünürler ve ihtiyaç halinde ortada görünmezler.
6. Egoarı o kadar sağlıksızdır ki, her cümleleri "Ben.... şöyleyim, böyleyim." diye devam eder.
7. Kendilerini sınırsızca, başkalarının düşünceleri yokmuş gibi, ifade ederler.
8. Her şeyin arkasından bir şey çıkartmak üzere sorgularlar.

Aslına bakarsanız, şayet bunları o kişilerde görüyorsanız, siz de farklı koşullarda (bu iş olmak zorunda değil) benzer hareketleri yapıyor olabilir misiniz? Nasıl mı?

- Odanızı ya da masanızı sadece başkası için mi topluyorsunuz?
- Bugüne kadar aldığınız kararların (sigarayı bırakma, kilo verme, daha pozitif olma gibi) yüzde kaçının sorumluluğunu aldınız ve yerine getirdiniz?
- Aile ya da arkadaş grupları içi problemlerde ortamdan kaçtığınız ya da sessizliğe büründüğünüz olmaz mı hiç?
- Yeni bir dil öğrenmek, yeni bir hobi edinmek, televizyon başında sızılmaktan daha zor mu geliyor?
- Sizden bir şey istendiğinde (Masayı kurar mısınız? Kahvaltıyı hazırlar mısınız? gibi), çok işim var dediğiniz olmuyor mu?
- Ben elimden gelen her şeyi yapıyorum ama o hep geride duruyor dediğiniz olmadı mı? (Aile içi, özel ya da iş ilişkilerinize bakın)

- Aile ya da arkadaş iletişiminize ve oradaki isyanlarınıza bir bakın, kendinizi nasıl ifade etmişsiniz?
- Başkalarının hataları/yanlışları üzerinden konuştuğunuz olmuyor mu? Hatta bunun dedikodusunu yapmıyor musunuz?

Yazımın buraya kadarı inanın beni de zorladı. Genelde umut, motivasyon aşılarken, buraya kadar ise hep olumsuzluklardan bahsettim. Aslında farkındalık yolculuğunda olan biri olarak bu yolculukta olumsuzlukların da yeri var. Önemli olan şayet hayatınızın bir alanında bunu yakaladıysanız bunu nasıl değiştirebileceğinize odaklanmanızdır.

Bu yazıyı okuyan siz yöneticilere, yönetici adaylarına, yönetici adaylığına niyeti olanlara ya da kendi hayatının lideri olmak isteyenlere dönersek, sizlere nasıl davranmanız konusunda birkaç önerim olacak. Bunları hayatınıza geçirmeniz, içinizdeki lideri çıkarma yolculuğunda, yolunuzu aydınlatan bir fener olsun...

1. Günü kurtarmaktan ziyade geleceği oluşturmaya odaklanın.
2. Kapasitenizi sorumluluk ve risklerle arttırın.
3. Problem ya da sorun duyduğunuzda bunun size bir sıçrama fırsatı olabileceğini hatırlayın.
4. Her an ve herkesten bir şey öğrenmek niyetinde olun.
5. Öğrendiğinizi paylaşın. Başkalarını geliştirirken kendinizi de geliştirin.
6. Ulaşılabilir olun! Herkese ayırabileceğiniz en az 10 dakikanız olsun.
7. Egolarınızın sağlıklı hale gelmesi için destek alın.
8. Fikirlerinizi ifade ederken, diğerlerine öncelik verin ve gerçekten merak ve öğrenme aşkı ile dinleyin. Sonra mutlaka kendi düşüncenizi de ifade edin.
9. Yapılanları sorgularken iyi niyetinizi ön planda tutun.

Şimdi arkanıza yaslanıp önce benzin deponuzun çıkacağı yolculuğu kaldırıp kaldıramayacağını kontrol edin. Daha sonra aracı çalıştırarak, gaza hafifçe dokunup, direksiyonunuzu istediğiniz yöne çevirin. Çıktığınız yolculuklarda gaz gibi, frenin de kimi zaman gerekli ve önemli olduğunu aklınızdan çıkarmayın. Yolculuk içinde yakıt göstergesini belli periyotlarla kontrol edip, ihtiyacınızın olduğunu düşündüğünüz zaman benzin almayı ihmal etmeyin. Ve son olarak aracın fiziki bütünlüğünün bu yolculuğun en önemli parçalarından biri olduğunu da aklınızda tutunuz.

Bir Kızılderili hikayesi şöyledir:

"Beyaz adam ve Kızılderili yolda giderlerken bir süre sonra beyaz adam bakar ki, Kızılderili arkasında yoktur. Beyaz adam geri döner ve görür ki, Kızılderili atının üzerinde tütün içerek beklemektedir. Merak eder ve sorar, "Neden burada duruyorsun?", Kızılderili cevap verir "Bedenim ruhumdan çok önde gitti ruhumu yakalamak için bekliyorum".

Kemal Başaranoğlu

KalDer Üyesi, Turuncu Yeşil Koçluk